

nego typu wspomnienia, często zapatrzone w piękne drzeworyty.

Kultura Orientu inspirowała także artystów malarzy: Stanisława Chlebowskiego, Franciszka Żmurki, Kazimierza Żwana, Alfreda Wierusza-Kowalskiego, Henryka Filipowicza, Wacława Pawliuszaka, a ich ulubionym tematem było życie na pustyni, karawany, sceny uliczne, bazy, kawiarnie, weduty miejskie, pejzaże, miejsca w Ziemi Świętej.

Wystąpieniu towarzyszyć będzie prezentacja slajdów z wystawy Orient w polskiej literaturze i malarstwie XIX wieku, zorganizowanej w Muzeum Lubelskim w ramach Europejskiego Festiwalu Smaków 2016 Edycja Armenia.

Prelekcja z pokazem multimedialnym
Grażyna Połuszejko
Orient
w polskiej literaturze
i malarstwie XIX wieku

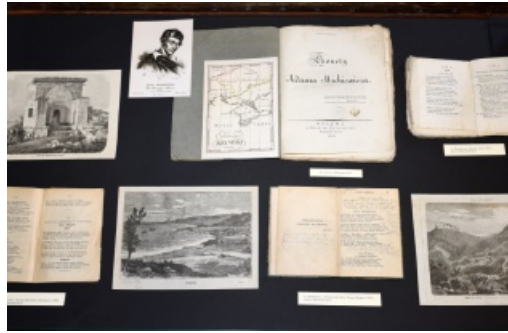

Grażyna Połuszejko – absolwentka historii UMCS (1980) oraz Podyplomowych Studiów Muzeologicznych w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ (2001). Od 1985 roku pracownik Muzeum Lubelskiego w Lublinie, od 1990 roku zatrudniona w Dworku – Muzeum Wincentego Pola, gdzie w latach 2000-2012 pełniła funkcję kierownika placówki. Obecnie pracownik merytoryczny Muzeum Literackiego im. Józefa Czechowicza. Autorka wystaw artystycznych, historyczno-literackich i geograficznych (Dworek W. Pola, Muzeum UJ Collegium Maius, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, Muzeum Lubelskie – Zamek), a także katalogów i artykułów naukowych oraz popularnonaukowych. Nagrodzona srebrną odznaką „Zasłużony w Opiece nad Zabytkami” (2001) oraz Medalem Prezydenta Miasta Lublin za osiągnięcia w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury wśród mieszkańców Lublina (2006). Laureatka Nagrody Sybilla w Ogólnopolskim Konkursie na Muzealne Wydarzenie Roku 2004 za wystawę *Polskie globusy Ziemi XIX i XX wieku*. (2005). W 2016 roku obroniła pracę doktorską na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego.

Orient w polskiej literaturze i malarstwie XIX wieku

Oddziaływanie kultury orientalnej na polską literaturę, sztuki piękne i obyczajowość trwało od średniowiecza po wiek XX, głównie dzięki kupcom i dyplomatom. Jednak w XIX stuleciu zainteresowanie Bliskim Wschodem, obejmującym w najszerszym zakresie kraje południowo-zachodniej Azji i północno-wschodniej Afryki, z których większość znajdowała się w obrębie Imperium Osmańskiego, było szczególnie silne. Fascynowano się egzotyką Orientu, uwagę przykuwały także wydarzenia polityczne (walki narodowowyzwoleńcze). Na Bliski Wschód, Kaukaz i Krym podróżowali poeci i malarze, kupcy i kolekcjonerzy, agenci dyplomatyczni i uchodźcy polityczni (polscy i węgierscy uczestnicy Wiosny Ludów i powstańcy styczniowi), pielgrzymowano także do Grobu Świętego. Wschód był ziemią obiecaną dla hodowców koni, a wśród polskich ziemian było ich wielu. Legenda ekscentrycznego Emira Rzewuskiego i jego słynnego stada była żywa na Wołyniu jeszcze pod koniec XIX wieku. Drugim wielkim miłośnikiem i hodowcą koni arabskich był hr. Juliusz Dzieduszycki nazwany przez Wincen-tego Pola „białym Lwem Wschodu, Wielkim Koniuszym wielkiego Narodu”. Kraje Orientu były również kryjówką dla bankrutów i ludzi skompromitowanych towa-

rzysko. W Turcji i w Persji można było zacząć życie od nowa.

Fascynacje Arabami i pustynią, stepem, kresami oraz obyczajem tatarskim znalazły odbicie w twórczości polskich romantyków: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Wincentego Pola, Antoniego Malczewskiego, Seweryn Goszczyńskiego, Bohdana Zaleskiego. Wynikiem odbywanych podróży i wypraw była także bogata literatura podróżnicza (Henryk Rzewuski, Lucjan Siemieński, Władysław Wężyk, Henryk Sienkiewicz,) oraz drukowane cyklicznie w periodykach („Tygodnik Ilustrowany” i „Kłosa”), róż-

Prelekcja z pokazem multimedialnym Grażyna Połuszejko Orient w polskiej literaturze i malarstwie XIX wieku

Spotkanie odbędzie się
w poniedziałek 9 stycznia 2017 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny